

Mocconio Veroren errolda lanak: herri bakartua ez ginenaren froga bat gehiago

XAMARREK, Juan Carlos Etxegoienek (*Euskara Jendea* dokumentalaren egileetako bat), sarri azpimarratu du euskararen bizi-raupenaz errepikatutako mitoetako bat: euskaldunak basatiak izan garela eta bakar-tuak bizi izan garela. Harreman urriaren ondorioz, euskara bizirik iritsi da XXI.

mendera. Mitoak oraindik indarrean dirau, nahiz eta euskararen herrian bisitari eta ez hain bisitari ugari izan denaren froga asko izan. *Euskara Jendea* izeneko dokumental sorta prestatzen ari direla, Ibaizabal-Mendebalde eta Zenbat Gara kultur elkarteetako kideek froga ederra aurkitu dute Frantziako Louvre museoaren biltegian. Mocconio Vero pretoi erromatarrari, hilarrian meritoak idatzi zizkiote-

nean, Euskal Herriko lurretan hainbat herritan egindako errolden egiletza aitortu zioten. Baskoien eta bardularren 24 herri jaso zituen. K. o. I. mende bukaera eta II.aren hasierako kontuak dira horiek.

Erromatarrek mendetan izan zuten kontrolpean gaur egun Euskal Herria den lurra, baina hiztun komunitateak hizkuntza mantentzea lortu zuen.

Bahea

Estitxu Garaik Tolosaldeko Hitza esanak:

“Han [Irlandan], publizitatean irlandar gaelikoa erabiltzen dutenean, helburu sinboliko batekin erabiltzen dute gehienbat. Beraz, ez dira hainbeste kezkatzen hizkuntzan izan dezakeen eraginaz edo jostagarritasunaz; iragarki bat gaelikoz egotea hutsak, bertakotasuna ematen dio produktuari, eta zentzu horretan erabiltzen dute hizkuntza. Hango ikertzaileek ondorioztatzen dutena, beraz, zera da: horrek gaelikoaren egoera gutxietsia betikotzen duela. Gaelikoa sinbolikoki bakarrik erabiltzen bada, azkenean, museo hizkuntza bilakatuko da.

Komunikatzeko ahalmen hori etengo luke horrek, beraz. Bai, hizkuntza eragiteko delako, eta publizitatea, berriz, eraginkortasunaren eta pertsuasioaren mundua delako. Publizitatean hizkuntzak izan behar duen funtzioa eragitea da, eta ez egotea. Euskaraz, beraz, publizitatea egon badago, baina ez publizitate idazkeran eta publizitate eraginkortasunean”.

EKONOMIAREN TALAIAN • TERMOMETROA

Espainiako Bankuen kontratuak

MAIATZEAN Espainiako Estatuan izandako langabeziaren datuak ezagutu berri ditugu. Aurreko hilean baino 98.265 pertsona gutxiago zeuden langabezian; horietatik 1.630 Hego Euskal Herrikoak dira, batez ere Nafarroakoak, 1.259 lagun gutxiago baitaude langabezian. Gipuzkoan 394 langabetu gutxiago daude eta Araban 162. Aitzitik, Bizkaian langabeziak gora egin du berriz ere eta 190 pertsona gehiago geratu dira egoera horretan. Espainiako Gobernuak eta bere terminal mediatikoek “kimu berdeak” ikusi dituzte segituan eta optimismoz begiratzen omen diote etorkizunari. Errealitatea egoskorra da ordea. Bi gauza izan behar dira kontuan. Bat, maiatza enplegua sortzeko urtesaso aproposa dela, turismo denboraldia eta nekazaritzako hainbat uzta-bilketa orduan hasten baitira. Bi, hain justu nekazaritzako eta ostalaritzako enplegua dela behin-behinekoena. Egiaz, 7,4 kontratu mugagabe baino ez dira sinatzen, behin-behineko 100 kontratueren aldean. Eta gainera, soldatak oso baxuak dira.

Kontratazioa handitzeko Espainiako Bankuak badu errezeta: gutxieneko soldatatik (645,30 euro) behera

dauden 400-500 euroko soldatatxoak, beti ere hitzarmenez kanpokoak. Erakunde horren presidentek, Luis Lindek, hilero 13.000 eurotik gorako soldata jasotzen du, eta gomendio hori egiteko aurpegia izan du. Politikari gailendu nahi zaion kapitalismo basatienaren irudia da. Bankariak, soldata eta pentsio milioidunekin, euren politikak inposatzen ari dira, soldatetan, hipoteketan, kontratazioetan eta pentsioetan; eta batzuetan suizidioak eragiten dituzte. Galeren sozializazioa eta etekinen pribatizazioa inposatzen dute. Euren lehenengo betebeharra alboratu dute: enpresei eta familiei kreditua ematea krisia gainditu ahal izateko. Gobernuak errezeta hori bere egiten badu, langabeziak behera egingo du, milioika lagun daudelako langabezian eta langabetuek ere jan egin behar dutelako... Hori bai, giza duintasunaren eta lortzea hainbeste kostatzen izan den langileen eskubideen kontura. Gisa horretako bankariek kartzelan behar lukete. Lapurrak eta eraileak direlako.

Juan Mari Arregi

